

KATALOG KWALIFIKACJI KOSZTÓW DLA ZADAŃ DOFINANSOWYWANYCH ZE ŚRODKÓW WFOŚiGW W ŁODZI

§ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Niniejszy „Katalog kwalifikacji kosztów dla zadań dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi”, zwany dalej Katalogiem, określa koszty które mogą być objęte dofinansowaniem ze środków WFOŚiGW w Łodzi, zwanego dalej także Funduszem w ramach udzielanych pożyczek, dotacji, przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym, jeżeli są niezbędne do osiągnięcia efektu ekologicznego i rzeczowego oraz mogą zostać rozliczone w ramach udziału własnego.
2. Postanowienia niniejszego Katalogu stosuje się odpowiednio do zadań realizowanych ze środków pochodzących z częściowego umorzenia pożyczek udzielonych ze środków WFOŚiGW w Łodzi, w zakresie przeznaczenia kwot pochodzących z umorzenia.
3. Katalogu nie stosuje się do zadań:
  - 1) realizowanych w ramach uchwalonych przez Radę Nadzorczą Funduszu programów priorytetowych, chyba że postanowienia programów stanowią inaczej;
  - 2) realizowanych w ramach ogłaszanych przez Zarząd Funduszu konkursów, chyba że postanowienia konkursów stanowią inaczej;
  - 3) związanych z likwidacją skutków klęsk żywiołowych w rozumieniu ustawy z 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej, które powodują szkody w środowisku;
  - 4) związanych z likwidacją skutków powodzi, wiatru lub osunięcia ziemi, zwanych dalej zdarzeniami, mającą na celu:
    - a) usunięcie i unieszkodliwienie skutków niekontrolowanego rozprzestrzeniania się odpadów, a w szczególności odpadów niebezpiecznych,
    - b) przywrócenie stanu technicznego sprzed daty wystąpienia zdarzeń, w zakresie infrastruktury związanej z ochroną środowiska, w tym z gospodarką wodno – ściekową i gospodarką odpadami,
    - c) przywrócenie stanu sprzed daty wystąpienia zdarzeń w zakresie nasadzeń drzew i krzewów na publicznie dostępnych terenach zieleni,
  - 5) dofinansowanych ze środków finansowych udostępnionych Funduszowi przez NFOŚiGW lub z udziałem środków z NFOŚiGW chyba że postanowienia umów z NFOŚiGW lub uchwał właściwych organów WFOŚiGW w Łodzi stanowią inaczej.
4. Decyzja w sprawie kwalifikacji kosztów zadań, o których mowa w ust. 3 pkt 3 - 4 podejmowana jest przez Zarząd Funduszu indywidualnie dla każdego wniosku.
5. W przypadku zadania planowanego do dofinansowania ze środków Funduszu, w ramach którego ponoszone będą koszty z różnych dziedzin ochrony środowiska Wnioskodawca/Beneficjent składa wnioski na dziedzinę wiodącą przez którą uznaje się tą, na którą Wnioskodawca/Beneficjent przeznacza największą część środków z kosztu całkowitego zadania wskazanego w harmonogramie rzeczowo-finansowym stanowiącym załącznik do wniosku. Wnioskodawca/Beneficjent wówczas zobowiązany jest do złożenia kart planowanego efektu rzeczowego i ekologicznego z każdej z dziedzin, których dotyczą koszty planowanego do realizacji zadania.

§ 2

OGÓLNE ZASADY KWALIFIKOWANIA I ROZLICZANIA KOSZTÓW

1. **Koszt całkowity zadania** planowanego do dofinansowania ze środków Funduszu obejmuje koszty kwalifikowane i niekwalifikowane, określone w niniejszym Katalogu z uwzględnieniem zapisów ust. 6.
2. **Koszty kwalifikowane to koszty**, które zostały określone w niniejszym Katalogu i mogą być objęte dofinansowaniem ze środków Funduszu w ramach udzielanych pożyczek, dotacji, przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym. Koszty te mogą zostać również rozliczone w ramach udziału własnego.
3. **Koszty niekwalifikowane to koszty**, które mogą być rozliczane przez Wnioskodawcę/Beneficjenta wyłącznie w ramach udziału własnego lub pożyczki udzielonej na warunkach rynkowych określonej w § 2 ust. 5 pkt 1 lit. d Zasad udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi.
4. Koszty całkowite zadań związanych z zapewnieniem krajowego wkładu własnego Wnioskodawca/Beneficjent na pokrycie kosztów realizacji przedsięwzięć finansowanych z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub z innych funduszy zagranicznych, stanowią koszty wskazane w wytycznych odpowiednich dla danego programu z zastrzeżeniem, że dofinansowanie ze środków Funduszu będzie zgodne z zapisami § 3- § 9 Katalogu.
5. Do kosztu całkowitego zadania nie mogą być wliczone koszty:
  - 1) nabycia lub dzierżawy nieruchomości niezbędnej do realizacji planowanego zadania;
  - 2) odszkodowań z tytułu wywłaszczeń;
  - 3) administrowania siedzibą Wnioskodawcy/Beneficjenta oraz innych jego budynków (czynsz, energia, opłaty telekomunikacyjne, ubezpieczenia majątkowe itp.);

KATALOG KWALIFIKACJI KOSZTÓW DLA ZADAŃ DOFINANSOWYWANYCH ZE ŚRODKÓW WFOŚIGW W ŁODZI

- 4) ustanawiania i zwalniania zabezpieczeń wynikających z zawartych umów pomiędzy inwestorem a wykonawcą, odszkodowań oraz wadliw;
  - 5) opłat związanych z uzyskaniem pozwoleń i decyzji administracyjnych;
  - 6) prac remontowych prowadzonych w trakcie działań termomodernizacyjnych nie wpływających bezpośrednio na osiągnięcie efektu ekologicznego oraz wykonania instalacji elektrycznej budynku nie związanej ze źródłem ciepła i modernizowanym oświetleniem;
  - 7) prac związanych z utrzymaniem trwałości zadania;
  - 8) nasadzeń kompensacyjnych;
  - 9) zakupu sadzonek drzew i krzewów owocowych, warzyw i ziół, roślin jednorocznych, za wyjątkiem zakupów roślin do zakładania pożytków określonych w § 6 ust. 1 pkt 12;
  - 10) prac pielęgnacyjnych drzew i krzewów owocowych;
  - 11) projektowania i wykonania rabat kwiatowych;
  - 12) renowacji trawników, za wyjątkiem określonych w § 6 ust. 1 pkt 9;
  - 13) ubezpieczenia uczestników zajęć, opłat parkingowych, ubezpieczenia podczas wycieczek;
  - 14) opłat pocztowych i kurierskich (nie dotyczy dostaw urzędzeń);
  - 15) nagród pieniężnych, bonów i voucherów;
  - 16) wynagrodzeń dla jury, moderatorów, prowadzących debaty, koordynatorów, animatorów, radnych, członków rad nadzorczych, zarządu i pracowników Wnioskodawcy/ Beneficjenta;
  - 17) prenumeraty czasopism;
  - 18) biletów wstępu do miejsc rekreacyjno-sportowych (np. bilety wstępu na basen);
  - 19) żywienia (np. cateringu, poczęstunku, w tym słodczyce, napoje, kanapki, woda) i noclegów podczas realizacji zadania;
  - 20) zabezpieczenia medycznego, sanitarnego, ratownika i obsługi porządkowej podczas realizacji zadania;
  - 21) opracowania wniosku o dofinansowanie i sporządzenia rozliczenia przyznanego środków;
  - 22) darowizn, pracy społecznej;
  - 23) praw własności przemysłowej;
  - 24) doradztwa inwestycyjnego, usług doradczych dotyczących opracowania dokumentacji;
  - 25) zakupu używanych środków trwałych, których:
    - a) okres użytkowania na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie wynosi powyżej 5 lat, lub
    - b) zakup uprzednio został dofinansowany ze środków krajowych lub zagranicznych.
6. W rozliczeniu kosztów ze środków Funduszu w ramach udzielonego dofinansowania mogą być uwzględnione faktury lub rachunki, wystawione od daty złożenia w Funduszu wniosku o udzielenie dofinansowania, za wyjątkiem zadań:
- 1) finansowanych ze środków pożyczek pomostowych, w rozliczeniu których Fundusz może uwzględnić faktury lub rachunki wystawione w terminie do 30 dni przed datą złożenia wniosku;
  - 2) finansowanych kredytem z dotacją w formie dopłaty do oprocentowania, dla których uwzględnia się rachunki lub faktury wystawione od daty złożenia wniosku w banku;
  - 3) realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe, dla których rozliczenie kwoty dofinansowania następuje na podstawie faktur lub rachunków wystawionych od dnia podjęcia decyzji przez Ministra Finansów o zmianie planu finansowego państwowej jednostki budżetowej, o ile ujęte w nich kwoty zostały wskazane do objęcia dofinansowaniem ze środków Funduszu w harmonogramie rzeczowo - finansowym zadania.
- W przypadku zadań realizowanych przez Wnioskodawców/Beneficjentów ubiegających się o dofinansowanie w oparciu o przepisy dotyczące pomocy publicznej wypłata środków następuje na podstawie faktur lub rachunków wystawionych w terminach umożliwiających ich rozliczenie zgodnie z ww. przepisami.
7. Udział własny Wnioskodawcy/Beneficjenta mogą stanowić koszty poniesione:
- 1) w okresie do 3 lat przed datą złożenia wniosku - dla zadań inwestycyjnych;
  - 2) w okresie do 6 miesięcy przed datą złożenia wniosku - dla innych zadań;
  - 3) zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków danego Programu - dla zadań realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej lub innych funduszy zagranicznych;
  - 4) od daty złożenia do Funduszu wniosku o dofinansowanie - dla pożyczek na pokrycie udziału własnego Wnioskodawcy/Beneficjenta.
8. Zasady rozliczania podatku VAT w koszcie całkowitym zadania są następujące:
- 1) w koszcie całkowitym zadania podatek VAT może być ujmowany jeżeli:
    - a) Wnioskodawca/Beneficjent nie jest zarejestrowanym podatnikiem podatku VAT, lub
    - b) Wnioskodawca/Beneficjent, będąc zarejestrowanym podatnikiem podatku VAT, nie ma prawnej możliwości jego odliczenia na mocy stosownych przepisów w tym zakresie, z zastrzeżeniem pkt 2;
  - 2) dla zadań z dziedziny ochrona zasobów wodnych związanych z budową, remontem i modernizacją obiektów i urządzeń zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzenia i oczyszczania ścieków, rozliczenie kosztów zadania następuje wyłącznie w kwotach netto tj. bez podatku VAT.
- 3) Faktury lub rachunki powinny być wystawiane na Wnioskodawcę/Beneficjenta. Szczegółowe zasady rozliczania częściowych albo końcowych kosztów zadań, których realizacja została dofinansowana w formie pożyczki, pożyczki pomostowej, pożyczki płatniczej, przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym, dotacji lub umorzenia ze środków WFOŚiGW w Łodzi określone zostały w „Instrukcji rozliczania kosztów zadania dofinansowanego ze środków WFOŚiGW w Łodzi”.

§ 3

OCHRONA POWIETRZA

1. Koszty kwalifikowane:

- 1) zakup, dostawa, montaż oraz modernizacja instalacji i urządzeń do produkcji i magazynowania energii wraz z niezbędnym oprzyrządowaniem, takich jak np. kotły c.o., kolektory słoneczne, pompy ciepła, ogniwa fotowoltaiczne, instalacje do pozyskiwania biogazu oraz jednostki kogeneracyjne;
- 2) zakup, wykonanie i modernizacja wewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u.;
- 3) zakup i dostawa materiałów niezbędnych do realizacji prac termomodernizacyjnych np.: okna, drzwi zewnętrzne, materiały termoizolacyjne wraz z kosztami robót budowlano-montażowych z uwzględnieniem kosztów związanych z zapewnieniem wymagań w zakresie ochrony ptaków i nietoperzy, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody;
- 4) zakup, dostawa, montaż oraz modernizacja instalacji wentylacji i klimatyzacji;
- 5) wymiana istniejącego oświetlenia wewnętrznego lub zewnętrznego na energooszczędne;
- 6) rozbudowa lub modernizacja sieci ciepłowniczej, gazowej z uwzględnieniem prac ziemnych niezbędnych do położenia ww. sieci (wykop, zasypianie, zagęszczenie) obejmujących również odtworzenie podbudowy i nawierzchni jezdni lub chodników łącznie do szerokości 1 metra w pasie prowadzonych robót;
- 7) zakup lub modernizacja oświetlenia drogowego (ulicznego), parkowego na energooszczędne wraz z jego montażem;
- 8) modernizacja procesów technologicznych prowadzących do zmniejszenia energochłonności i uciążliwości dla środowiska, w tym m.in. rekuperacja;
- 9) zakup, dostawa, montaż automatyki i sterowania, opomiarowania, rozruchu technologicznego, prób szczelności instalacji i urządzeń, system zarządzania budynkiem (BMS);
- 10) opracowanie instrukcji dotyczących eksploatacji, rozruchu maszyn, urządzeń i instalacji;
- 11) zakup pojazdów samochodowych w rozumieniu art. 2 pkt 33 ustawy z dnia 20.06.1997 r. prawo o ruchu drogowym wykorzystujących do napędu wyłącznie energię elektryczną akumulowaną przez podłączenie do zewnętrznego źródła zasilania lub energię elektryczną wytworzoną z wodoru w zainstalowanych w nich ogniwach paliwowych lub pojazdów samochodowych zasilanych CNG lub LPG;
- 12) budowa lub rozbudowa punktów lub stacji ładowania pojazdów elektrycznych, stacje ładowania wodoru;
- 13) budowa ekranów akustycznych chroniących przed hałasem;
- 14) demontaż urządzeń podlegających wymianie, wywiezienie i utylizacja odpadów lub materiałów powstałych w wyniku realizacji zadania, uporządkowanie terenu - jeśli koszty te związane są bezpośrednio z pracami, o których mowa w pkt 1-7;
- 15) opracowanie instrukcji dotyczących eksploatacji, rozruchu maszyn, urządzeń i instalacji;
- 16) budowa budynków użyteczności publicznej o zapotrzebowaniu na energię do ogrzewania wnętrza $\leq 15\text{kWh}/(\text{m}^2\text{rok})$ (tzw. budynków pasywnych).

2. Koszty niekwalifikowane:

- 1) dokumentacja projektowa stanowiąca element realizowanej inwestycji, koszty wynagrodzeń projektantów, nadzoru inwestorskiego, autorskiego, obsługi geodezyjnej;
- 2) wykonanie audytów, opinii o planowanym efekcie ekologicznym;
- 3) szkolenia związane z realizacją zadania objętego dofinansowaniem z Funduszu;
- 4) dotyczące realizacji działań podejmowanych na czas prowadzenia robót (koszty robót tymczasowych np.: ogrodzenia, dróg dojazdowych, oświetlenia zewnętrznego);
- 5) roboty towarzyszące inwestycjom termomodernizacyjnym, np.: instalacja odgromowa, opaski wokół budynku, ogrodzenie obiektu, remont pomieszczeń kotłowni;
- 6) odtworzenie infrastruktury technicznej w pasie prowadzonych robót, odtworzenia podbudowy i nawierzchni jezdni lub chodników łącznie o szerokości powyżej 1 metra;
- 7) wykonanie i montaż tablic informacyjnych, pamiątkowych i innych form oznaczania stanowiących realizację zapisów umowy o dofinansowanie zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi zasad znakowania zadań dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi”.

§ 4

OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

1. Koszty kwalifikowane:

- 1) budowa, rozbudowa, przebudowa obiektów i urządzeń służących oczyszczaniu ścieków (w tym także zagospodarowaniu osadów ściekowych) wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i sanitarną (w tym m.in. oświetlenie, ogrodzenie, instalacje wewnętrzne, sieci międzyobiektywne), budowa, przebudowa, modernizacja, sieci kanalizacji sanitarnej oraz stanowiących własność Wnioskodawcy/Beneficjenta przyłączy;
- 2) budowa infrastruktury z zakresu gospodarki ściekowej na terenach o zabudowie rozproszonej tj. budowa urządzeń służących do oczyszczania ścieków zgodnych z normą PN-EN 12566-3+A2:2013 lub nowszą;

KATALOG KWALIFIKACJI KOSZTÓW DLA ZADAŃ DOFINANSOWYWANYCH ZE ŚRODKÓW WFOŚIGW W ŁODZI

- 3) przypadku gdy zadanie stanowi projekt inwestycyjny realizowany z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi: budowa, rozbudowa, przebudowa obiektów i urządzeń służących ujmowaniu, uzdatnianiu, dystrybucji wody wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i sanitarną (w tym m.in. oświetlenie, ogrodzenie, instalacje wewnętrzne, sieci międzyobiektowe), budowa sieci wodociągowej;
- 4) budowa infrastruktury związanej z uporządkowaniem gospodarki wodami opadowymi służącej oczyszczeniu i odprowadzeniu lub wykorzystaniu wód opadowych;
- 5) modernizacja procesów technologicznych prowadzących do zmniejszenia zużycia wody oraz redukcji odprowadzanych zanieczyszczeń;
- 6) odtworzenie infrastruktury technicznej w pasie prowadzonych robót, odtworzenie podbudowy i nawierzchni jezdni lub chodników łącznie do szerokości 1 metra;
- 7) rozbiórka budynków, budowli, demontaż urządzeń podlegających wymianie uporządkowanie terenu oraz wywiezienie i utylizacja opadów lub materiałów powstałych w wyniku realizacji zadania, jeśli koszty te związane są z pracami, o których mowa w pkt 1-5;
- 8) rozruch maszyn, urządzeń i instalacji, opracowanie instrukcji dotyczących eksploatacji.

2. Koszty niekwalifikowane:

- 1) dokumentacja projektowa stanowiąca element realizowanej inwestycji, koszty wynagrodzeń projektantów, nadzoru inwestorskiego i autorskiego, obsługi geodezyjnej;
- 2) odtworzenia podbudowy i nawierzchni jezdni lub chodników łącznie szerokości powyżej 1 metra;
- 3) szkolenia związane z realizacją zadania objętego dofinansowaniem z Funduszu;
- 4) dotyczące realizacji działań podejmowanych na czas prowadzenia robót (koszty robót tymczasowych np.: ogrodzenia, dróg dojazdowych, oświetlenia zewnętrznego);
- 5) wykonanie i montaż tablic informacyjnych, pamiątkowych i innych form oznaczania stanowiących realizację zapisów umowy o dofinansowanie zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi zasad znakowania zadań dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi”.

§ 5

GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

1. Koszty kwalifikowane:

- 1) roboty związane z budową i rozbudową zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym m.in. budowa budynków i budowli, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 3, zakup/dostawa/montaż/urządzeń do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, urządzeń do segregacji odpadów, niezbędnej infrastruktury technicznej (w tym m.in. oświetlenie, ogrodzenie, instalacje wewnętrzne), ciągów komunikacyjnych oraz zagospodarowanie terenu;
- 2) organizacja punktów selektywnej zbiórki odpadów, zakup/dostawa/montaż urządzeń oraz roboty związane z budową instalacji do termicznego przekształcania/unieszkodliwiania odpadów, z zastrzeżeniem zapisów ust. 2 pkt 3;
- 3) roboty związane z budową kompostowni odpadów;
- 4) zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów oraz urządzeń (automatów) do selektywnej zbiórki opakowań zwrotnych;
- 5) zbieranie bioodpadów i budowa instalacji do ich przetwarzania;
- 6) zakup maszyn, urządzeń i pojazdów wykorzystywanych do celów związanych z gospodarowaniem odpadami;
- 7) budowa składowisk balastu i odpadów posortowniczych;
- 8) zakup niezbędnego wyposażenia w celu dostosowania istniejących składowisk odpadów do wymogów obowiązujących przepisów;
- 9) zakup urządzeń oraz roboty związane z budową systemu odgazowywania składowisk;
- 10) roboty związane z zamknięciem i rekultywacją składowisk odpadów (rekultywacja techniczna i biologiczna wraz z odgazowaniem i instalacjami do monitoringu, ogrodzenie);
- 11) budowa kwater składowania odpadów azbestowych;
- 12) modernizacja procesów technologicznych służąca zmniejszeniu ilości wytwarzanych odpadów i zużycia materiałów;
- 13) budowa instalacji służących zmniejszeniu ilości wytwarzanych odpadów (zmiana technologii na technologie małoodpadowe);
- 14) rekultywacja gruntu (w tym m.in. wymiana ziemi, usunięcie zanieczyszczeń);
- 15) usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest i innych odpadów niebezpiecznych tj. demontaż, przygotowanie do transportu, transport, unieszkodliwianie;
- 16) budowa instalacji do beztlenowej stabilizacji osadów ściekowych (w części dotyczącej gospodarki osadowej) i innych instalacji do przekształcania osadów ściekowych, jeśli nie są one realizowane w ramach budowy/rozbudowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków;
- 17) odtworzenie infrastruktury technicznej w pasie prowadzonych robót w zakresie zadań, o których mowa w pkt 1, odtworzenia podbudowy i nawierzchni jezdni lub chodników łącznie do szerokości 1 metra;
- 18) rozruch technologiczny instalacji i urządzeń dofinansowanych ze środków Funduszu;
- 19) rozbiórka budynków, budowli, demontaż urządzeń podlegających wymianie uporządkowanie terenu oraz wywiezienie i utylizacja opadów lub materiałów powstałych w wyniku przeprowadzanych prac, jeśli koszty te związane są z pracami, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, pkt 5, pkt 7, pkt 10-11;
- 20) opracowanie instrukcji dotyczących eksploatacji, rozruchu maszyn, urządzeń i instalacji.

2. Koszty niekwalifikowane:

- 1) dokumentacja projektowa stanowiąca element realizowanej inwestycji, koszty wynagrodzeń projektantów, nadzoru inwestorskiego, autorskiego, obsługi geodezyjnej;
- 2) odtworzenie podbudowy i nawierzchni jezdni lub chodników łącznie o szerokości powyżej 1 metra;
- 3) budowa budynków administracyjnych;
- 4) szkolenia związane z realizacją zadania objętego dofinansowaniem z Funduszu;
- 5) dotyczące realizacji działań podejmowanych na czas prowadzenia robót (koszty robót tymczasowych np.: ogrodzenia, dróg dojazdowych, oświetlenia zewnętrznego);
- 6) wykonanie i montaż tablic informacyjnych, pamiątkowych i innych form oznaczania stanowiących realizację zapisów umowy o dofinansowanie zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi zasad znakowania zadań dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi”.

§ 6

OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

1. Koszty kwalifikowane:

- 1) prace pielęgnacyjne (cięcia pielęgnacyjne, sanitarne, korygujące i redukcyjne) oraz zabezpieczające drzew (założenie wiązań i podpór);
- 2) przesadzenie drzew i krzewów ze względów zdrowotnych;
- 3) przygotowanie gruntu pod nasadzenia (m.in. palikowanie, korowanie, rozłożenie agrowłókniny) i dokonywanie nasadzeń w wysokości do 40% zakwalifikowanych kosztów zakupu sadzonego materiału;
- 4) zabiegi zwalczające szkodniki np.: założenie opasek, opryski;
- 5) zakup drzew, krzewów i innych roślin wieloletnich, ze szczególnym uwzględnieniem roślin rodzimych właściwych dla strefy klimatycznej oraz naturalnie przystosowanych do środowiska, w którym będą wzrastały;
- 6) założenie trawników;
- 7) system zagospodarowania wody opadowej wraz z rozpoprowadzeniem, za wyjątkiem zbiorników małej retencji;
- 8) założenie ogrodów deszczowych i zielonych dachów wyłącznie w przypadku wykorzystywania wód opadowych;
- 9) założenie/przywrócenie łąk kwietnych, runa parkowego;
- 10) poprawa warunków bytowych zwierząt wolno żyjących (dzikich) i zwierząt w ogrodach zoologicznych, w ośrodkach rehabilitacji, o ile koszty te związane są z ochroną i przywróceniem chronionych gatunków zwierząt, w tym:
  - a) roboty budowlano - montażowych np. budowa, rozbudowa i modernizacja budynków, boksów, wolier, zagród, wybiegów wpływających bezpośrednio na poprawę warunków bytowych zwierząt,
  - b) zakup nowych klatek/bud/gniazd i podestów dla zwierząt,
  - c) prace modernizacyjne pomieszczeń, wpływających bezpośrednio na poprawę warunków bytowych zwierząt,
  - d) wyposażenie laboratoriów w specjalistyczny sprzęt medyczny służący do poprawy warunków bytowych zwierząt,
  - e) zakupu leków w przypadkach epidemiologicznych;
- 11) czynnej ochrony roślin, zwierząt i grzybów, w tym objętych ochroną gatunkową oraz ich siedlisk (w szczególnych przypadkach zagrożenia wyginięciem gatunków nie objętych ochroną gatunkową, dopuszcza się pomoc finansową na restytucję i zachowanie tych gatunków);
- 12) zakup uli, zakup, wykonanie barci, zakup pszczół, zakup matek pszczelich, koszt przewiezienia pszczół, ochrona przed chorobami i szkodnikami rodzin pszczelich, zakładanie pożytków dla pszczół i trzmieli, odtwarzanie dzikich populacji pszczół;
- 13) budowa, remont, odbudowa gniazd, zakup i montaż budek lęgowych, poidel dla ptaków, domków dla owadów;
- 14) zwalczanie gatunków inwazyjnych obcych;
- 15) naprawa, remont i modernizacja urządzeń wodnych w celu utrzymania znajdujących się w nich ekosystemów wodnych z wyjątkiem obiektów małej retencji – do 50 % kosztów ich wykonania.

2. Koszty niekwalifikowane:

- 1) dokumentacja projektowa stanowiąca element realizowanego zadania;
- 2) usuwanie, frezowanie i zrąbkowanie drzew (w tym wyłomów, wykrotów) i krzewów wraz z korzeniami oraz pniaków po ściętych drzewach w celu oczyszczenia gruntu;
- 3) karczowanie drzew i krzewów oraz samosiejek i odrostów korzeniowych;
- 4) prace pielęgnacyjnych krzewów oraz form drzewiastych krzewów/formowania szpalerów i żywopłotów;
- 5) cięcia technicznych polegających na usunięciu wszelkich zagrożeń bezpieczeństwa oraz kolizji wynikających z współistnienia drzew z infrastrukturą techniczną;
- 6) zakup i montaż systemu nawadniającego, z zastrzeżeniem ust. 1 pkt 7 i pkt 8;
- 7) badania statyki drzew;
- 8) wykonanie i montaż tablic informacyjnych, pamiątkowych i innych form oznaczania stanowiących realizację zapisów umowy o dofinansowanie zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi zasad znakowania zadań dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi”.

§ 7

BADANIA NAUKOWE I EKSPERTYZY/MONITORING ŚRODOWISKA

1. Koszty kwalifikowane:

- 1) opracowanie planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz na opracowanie monitoringu przyrodniczego;
- 2) opracowanie audytów krajobrazowych;
- 3) opracowanie wojewódzkich programów ochrony środowiska, programów ochrony powietrza, planów działań krótkoterminowych, programów ochrony przed hałasem programów ochrony i rozwoju zasobów wodnych, planów gospodarki odpadami, planów gospodarowania wodami oraz krajowych programów oczyszczania ścieków komunalnych a także wspomaganie realizacji i systemu kontroli tych programów i planów;
- 4) opracowanie w ramach badań w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej programów, planów, opracowań i ekspertyz, innych niż wskazane w pkt 3, w tym projektów robót geologicznych dotyczących wykonania otworów geotermalnych oraz ekspertyz wykorzystania zasobów geotermalnych na cele związane z wykorzystaniem instalacji geotermalnych w ciepłownictwie;
- 5) realizacja prac naukowo-badawczych w ochronie środowiska i gospodarce wodnej wraz z zakupem niezbędnej aparatury oraz upowszechniania wyników badań m.in. poprzez wydawanie publikacji;
- 6) opracowanie dokumentacji niezbędnej do wykonania prac rewitalizacyjnych lub rewaloryzacyjnych na terenach parków oraz ogrodów, będących przedmiotem ochrony na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (niezbędne inwentaryzacje, ocena dendrologiczna drzewostanu, gospodarka drzewostanem, projekt rewaloryzacji, projekt techniczny, projekt układu komunikacyjnego, projekt zieleni, projekt układu wodnego), a także prac związanych z pomnikami przyrody;
- 7) zakup materiałów, sprzętu i oprogramowania do prowadzenia pomiarów, badań i analiz służących badaniu stanu środowiska;
- 8) zakup materiałów, sprzętu i oprogramowania systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, a w szczególności tworzenia baz danych podmiotów korzystających ze środowiska zobowiązanych do wnoszenia opłat;
- 9) zakup materiałów, sprzętu i oprogramowania systemu ewidencji i przetwarzania danych o środowisku i jego ochronie oraz gromadzenia i przetwarzania danych, związanych z dostępem do informacji o środowisku;
- 10) audyt certyfikujący i nadzoru systemu ekzarządzania (EMAS) przez okres 3 lat.

2. **Koszty niekwalifikowane:** wykonanie i montaż tablic informacyjnych, pamiątkowych i innych form oznaczania stanowiących realizację zapisów umowy o dofinansowanie zgodnie z „Wytocznymi dotyczącymi zasad znakowania zadań dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi”.

§ 8

EDUKACJA EKOLOGICZNA

1. Koszty kwalifikowane:

- 1) zakup, dostawa, montaż pomocy dydaktycznych lub wykonanie interaktywnych pomocy dydaktycznych spełniających kryteria środków trwałych, służących wyłącznie edukacji ekologicznej i przyrodniczej;
- 2) zakup materiałów papierniczych, plastycznych, fotograficznych niezbędnych do przeprowadzenia realizowanego zadania i wykorzystywanych (zużywanych) na bieżąco w trakcie jego realizacji oraz związanych z nimi usług - nie więcej niż do wysokości 10 % kosztu całkowitego zadania;
- 3) zakup materiałów i usług do ekspozycji prac (antyramy, sztalugi, wydruk fotografii itp.), materiałów eksploatacyjnych (np. tusze, tonery);
- 4) wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia lub umów o dzieło, których przedmiot jest bezpośrednio związany z ochroną środowiska:
  - a) autorskie opracowania i wykłady podczas konferencji,
  - b) zajęcia, szkolenia i warsztaty edukacyjne do 6 godzin ich trwania w jednym dniu, w których wynagrodzenie dla jednego prowadzącego nie przekracza 300,00 zł/1h ;
- 5) skład i druk materiałów konferencyjnych i pokonferencyjnych rozpowszechnianych nieodpłatnie;
- 6) projekt, skład i druk, folderów, albumów, map promujących walory przyrodnicze województwa łódzkiego, a także wydawnictw/publikacji stanowiących pomoc dydaktyczną bezpośrednio związaną z prowadzoną edukacją ekologiczną, rozpowszechnianych nieodpłatnie;
- 7) produkcja oraz emisja filmów, programów telewizyjnych i audycji radiowych wraz z tłoczeniem lub powielaniem nośników audiowizualnych mających na celu wzrost świadomości ekologicznej odbiorców;
- 8) transport uczestników wycieczek odbywających się na terenie województwa łódzkiego trwających maksymalnie do 3 dni oraz uczestników warsztatów i zajęć odbywających się na terenie województwa łódzkiego;
- 9) bilety wstępu do obiektów przyrodniczych na terenie województwa łódzkiego wraz z usługami przewodników na wycieczkach wskazanych w ust. 1 pkt 8. Dopuszcza się możliwość zakwalifikowania podczas tych wycieczek biletów wstępu do zabytków lub muzeów o ile znajdują się w odwiedzanych obiektach przyrodniczych;
- 10) zakup, wykonanie, dostawa i montaż tablic dydaktycznych lub instalacji dydaktycznych o tematyce przyrodniczej i ekologicznej (np. typu światowid), elementów ścieżek sensorycznych, elementów/instalacji dydaktycznych wykorzystujących odnawialne źródła energii lub dotyczących selektywnej zbiórki odpadów, umieszczanych na ścieżkach edukacyjnych i rowerowych, punktach

KATALOG KWALIFIKACJI KOSZTÓW DLA ZADAŃ DOFINANSOWYWANYCH ZE ŚRODKÓW WFOŚIGW W ŁODZI

dydaktycznych, miejscach o szerokiej dostępności publicznej przy zachowaniu min. 5-letniego okresu trwałości wymienionych elementów;

- 11) zakup nagród rzeczowych przyznawanych w konkursach wiedzy, plastycznych, fotograficznych, które mogą stanowić w szczególności: wydawnictwa, art. szkolne i plastyczne, dyplomy, drobny sprzęt sportowo-turystyczny, drobny sprzęt ogrodniczy, sadzonki roślin, drobny sprzęt elektroniczny, komputerowy i fotograficzny (np. pendrive, myszka komputerowa, słuchawki, powerbank), gry dydaktyczne, zestawy pojemników na odpady do selektywnej zbiórki odpadów itp.;
- 12) zakup i instalacja wewnętrznych i zewnętrznych, źródeł wody;
- 13) organizacja przedstawień teatralnych oraz zakup biletów wstępu na przedstawienia teatralne i seanse filmowe o tematyce ekologicznej.

2. Koszty niekwalifikowane:

- 1) tworzenie i aktualizacja stron internetowych oraz podstron dotyczących realizowanego zadania edukacyjnego;
- 2) wynajem pomieszczeń wraz z wyposażeniem, wykorzystywanych do realizacji zadania w celu przeprowadzenia szkoleń, konferencji, wystawy prac pokonkursowych itp.;
- 3) promocja zadania (skład, druk plakatów, broszur, ogłoszenia i artykuły promocyjne w mediach i prasie itp.);
- 4) udokumentowanie w formie np. fotoreportażu lub filmu realizowanych zadań oraz wynajmu sceny/namiotów wraz z wyposażeniem audio - wizualnym podczas tych działań;
- 5) transport na wycieczki poza teren województwa łódzkiego i na zielone szkoły;
- 6) zakup sprzętu audio - video, fotograficznego, multimedialnego oraz komputerowego i urządzeń wielofunkcyjnych, drukarek, kserokopiarek, skanerów; na potrzeby przeprowadzenia szkoleń lub konkursów, z zastrzeżeniem ust. 1 pkt. 11;
- 7) skład i druk kalendarzy promujących walory przyrodnicze województwa łódzkiego;
- 8) wykonanie i montaż tablic informacyjnych, pamiątkowych i innych form oznaczania stanowiących realizację zapisów umowy o dofinansowanie zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi zasad znakowania zadań dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi”.

§ 9

POZOSTAŁE ZADANIA OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Koszty kwalifikowane:

- 1) zakup pojazdów do celów specjalnych oraz wyposażenia w sprzęt gaśniczy, sprzęt ratownictwa chemiczno - ekologicznego, technicznego, sprzęt hydrauliczny, sprzęt ewakuacyjny wykorzystywany bezpośrednio w akcjach ratowniczych;
- 2) zakup innych specjalistycznych pojazdów i sprzętu, które umożliwiają osiągnięcie efektu ekologicznego i służą m.in. do konserwacji i utrzymania sieci kanalizacyjnych, rowów melioracyjnych, zieleni przydrożnej oraz do wywozu nieczystości płynnych;
- 3) wyposażenie magazynów przeciwpowodziowych w materiały, sprzęt i narzędzia.

2. Koszty niekwalifikowane:

- 1) zakup środków transportu dowodzenia i łączności oraz kwatermistrzowskich;
- 2) wykonanie i montaż tablic informacyjnych, pamiątkowych i innych form oznaczania stanowiących realizację zapisów umowy o dofinansowanie zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi zasad znakowania zadań dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi”.

§ 10

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Na uzasadniony wniosek Wnioskodawcy/Beneficjenta, za zgodą Zarządu Funduszu, dopuszcza się możliwość uznania za kwalifikowane oraz jako kwalifikowane do dofinansowania ze środków Funduszu koszty, których nie wymieniono w Katalogu, o ile wpływają one znacząco na uzyskanie efektu ekologicznego i rzeczowego zadania lub są niezbędne do jego zrealizowania.
2. Uznaje się za możliwe rozliczenie w ramach udziału własnego kosztów innych, niż wymienione w kosztach niekwalifikowanych, o ile są one niezbędne do zrealizowania zadania, a wniosek o dofinansowanie uzyska pozytywną ocenę merytoryczną. Informacja o powyższym jest przedstawiana Zarządowi przy podejmowaniu decyzji o przyznaniu dofinansowania lub zmianie warunków umowy.
3. Uwzględnienie kosztów wskazanych w niniejszym Katalogu jako kwalifikowanych w celu objęcia ich dofinansowaniem jest poprzedzone każdorazowo szczegółową analizą przeprowadzoną na etapie oceny merytorycznej wniosku lub dokonywania zmiany warunków umowy.
4. Wątpliwości interpretacyjne dotyczące zapisów niniejszego Katalogu rozstrzyga Zarząd Funduszu.